

**Коломийський індустріально-педагогічний фаховий
коледж**

Циклова комісія виробничих технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора

з навчальної роботи

 Оксана МОРОЗ

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХУДОЖНЯ ОБРОБКА МАТЕРІАЛІВ

для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня

«Фаховий молодший бакалавр»

за освітньо-професійною програмою «Трудове навчання та технології»

за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

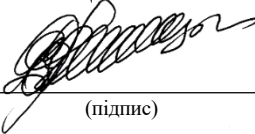
за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Коломия 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Художня обробка матеріалів»
для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший
бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Трудове навчання та технології»
за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології) за
галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка 2024 р. – 12 с.

Розробник: Ілюк Богдан Андрійович – викладач фахових дисциплін, викладач
першої категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії виробничих технологій
Протокол 1 від « 30 » серпня 2024 р.
Голова циклової комісії

_____
(підпис)

Дарія БІЛЬ
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії виробничих технологій
Протокол 1 від
« ____ » _____ 2025 р.
Голова циклової комісії

_____
(підпис)

Дарія БІЛЬ
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії виробничих технологій
Протокол 1 від
« ____ » _____ 20 ____ р.
Голова циклової комісії

_____
(підпис)

Дарія БІЛЬ
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма здобуття освіти
		7-8 семестри
Загальний обсяг навчальної дисципліни	кредитів ЄКТС	4
	годин	120
Загальна кількість аудиторних годин		68
з т.ч.: - лекції		18
- практичні		50
Самостійна робота, год.		52
Форма підсумкового контролю		залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робочу програму навчальної дисципліни «Художня обробка матеріалів» розроблено для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Трудове навчання та технології» за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології) за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка.

Мета вивчення навчальної дисципліни – полягає в тому, щоб сформувати у студентів сукупність загальних та спеціальних знань з області художньої обробки матеріалів, необхідних для подальшої професійної діяльності в сфері трудового навчання та технологій. Розвинути практичні навички та вміння з обробки різних матеріалів з метою створення естетичних і функціональних виробів. Виховати творче мислення та розвинути художньо-естетичний смак здобувачів освіти. Ознайомити студентів з сучасними технологіями та інструментами, використовуваними в художній обробці матеріалів. Забезпечити здобувачів освіти необхідними знаннями та навичками для впровадження їх у навчальну та педагогічну практику, спрямовану на підготовку школярів у сфері трудового навчання. Підготувати здобувачів освіти до самостійної творчої роботи.

Дисципліна допомагає майбутнім вчителям Технологій розуміти, як краще навчати учнів сучасним технікам та технологіям та сприяє підвищенню якості та ефективності професійної самопідготовки.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Художня обробка матеріалів» є:

- ознайомлення із загальними принципами обробки матеріалів: здобувачі освіти повинні засвоїти основні техніки та методи обробки різних матеріалів;
- розвиток художньої творчості: розвивати художнє мислення здобувачів освіти, їхню здатність до створення естетично привабливих виробів;
- практичні навички: ознайомлення з практичними навичками роботи з різними інструментами і обладнанням для обробки матеріалів;
- створення функціональних виробів: створювати не лише художні, але й функціональні вироби, які можуть використовуватись в побуті;
- збагачення культурної спадщини: збагатити знання про традиційні методи та техніки роботи з матеріалами, які можуть бути корисними при збереженні і розвитку культурної спадщини;
- підготовка до професійної діяльності: використовувати набуті навички у майбутній професійній діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування компетентностей:

Шифр	Назва
Інтегральна компетентність (ІК)	
ІК	Здатність вирішувати складні задачі і проблеми в галузі середньої освіти та педагогіки або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів педагогічних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях
Загальні компетентності (ЗК)	

ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
ЗК 6	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК 7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 4	Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання
СК 8	Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня відповідно до його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів
СК 11	Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності
СК 14	Здатність до формування в учнів відповідального ставлення до інформаційно-комунікаційних, цифрових технологій та безпечного їх використання

Ці компетентності допомагають здобувачам освіти розвивати навички і знання, необхідні для успішної творчої та професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються програмні результати навчання відповідно до ОПП:

РН 3	Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб
РН 4	Враховувати вікові особливості учнів в освітньому процесі для забезпечення його ефективності
РН 8	Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання
РН 10	Планувати освітній процес залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, специфіки діяльності закладу освіти
РН 14	Формувати в учнів здатність використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для вирішення навчальних завдань

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- правила безпеки під час занять та на перервах;
- основні види сучасних технік обробки матеріалів;
- правила користування художніми матеріалами та інструментами;
- прийоми втілення образів у художній формі;
- різницю між реалістичним та стилізованим зображенням;
- основні техніки, прийоми, способи виконання сучасних технік обробки матеріалів;
- поняття, види та властивості пластичних матеріалів;
- різновиди матеріалів та види робіт з них.

вміти:

- спостерігати природу і стилізувати природні форми;
- аналізувати форму предметів, визначати їх особливості;
- знаходити композиційне рішення, визначати мотив та головне в композиції;
- підбирати засоби і матеріали для створення пластичного образу;
- використовувати елементарні прийоми, способи та техніки виконання сучасних виробів;
- аналізувати твори сучасного мистецтва

3.Програма початкової дисципліни

Тема 1. Специфіка деревини як декоративно-художнього матеріалу.

Тема 2. Лозоплетіння

Тема 3. Художня обробка і опорядження деревини.

Тема 4. Методика навчання і організація робочих місць.

Тема 5. Техніка художньої обробки деревини та деревних матеріалів

Тема 6. Виготовлення виробів за власними проектами.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назва розділів, тем	Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Тема 1. Специфіка деревини як декоративно-художнього матеріалу.	6	2	2	2
2	Тема 2 Лозоплетіння	20	2	10	8
3	Тема 3. Художня обробка і опорядження деревини.	18	8	-	10
4	Тема 4. Методика навчання і організація робочих місць.	6	4	-	2
5	Тема 5. Техніка художньої обробки деревини та деревних матеріалів	28	-	14	14
6	Тема 6. Виготовлення виробів за власними проектами.	42	2	24	16
	Всього	120	18	50	52

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Специфіка деревини як декоративно-художнього матеріалу.	2
2	Тема 2 Лозоплетіння	10
3	Тема 3. Художня обробка і опорядження деревини.	8
4	Тема 4. Методика навчання і організація робочих місць.	4
5	Тема 5. Техніка художньої обробки деревини та деревних матеріалів	-
6	Тема 6. Виготовлення виробів за власними проектами.	2
	Всього	18

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Специфіка деревини як декоративно-художнього матеріалу.	2
2	Тема 2 Лозоплетіння	10
3	Тема 3. Художня обробка і опорядження деревини.	-
4	Тема 4. Методика навчання і організація робочих місць.	-
5	Тема 5. Техніка художньої обробки деревини та деревних матеріалів	14
6	Тема 6. Виготовлення виробів за власними проектами.	24
	Всього	50

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Специфіка деревини як декоративно-художнього матеріалу.	2
2	Тема 2 Лозоплетіння	8
3	Тема 3. Художня обробка і опорядження деревини.	10
4	Тема 4. Методика навчання і організація робочих місць.	2
5	Тема 5. Техніка художньої обробки деревини та деревних матеріалів	14
6	Тема 6. Виготовлення виробів за власними проектами.	16
	Всього	52

8. Методи контролю

При організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Художня обробка матеріалів» використовуються наступні види контролю знань:

1. Усне опитування.
2. Письмова перевірка, тестовий контроль.
3. Виконання виробів (проектів).

Форма підсумкового контролю з дисципліни «Художня обробка матеріалів» - залік.

Контрольні питання:

1. Техніка безпеки на робочому місці.
2. Гігієна праці, виробнича санітарія.
3. Фізичні властивості деревини.
4. Механічні властивості деревини.
5. Як проводиться підготовка дерев'яної поверхні для декорування.
6. Назвіть основні способи декорування деревини.
7. Порівняйте спосіб декорування не прозорого оздоблення та фарбування.
8. Як і коли правильно заготовлювати лозу.
9. Які властивості лозового прута.
10. Як проводять стругання лозових стрічок та пластин.
11. Які інструменти використовують при лозоплетінні.
12. Виготовлення шаблонів.
13. Вивчення особливостей плетіння.
14. Виготовлення круглого дна.
15. Які особливості художньої обробки деревини в давні часи.
16. Складові частини композиції.
17. Вивчення особливостей та прийомів петриківського розпису.
18. Виконання петриківського розпису.
19. Особливості яворівського розпису.
20. Вивчення особливостей розпису Карпат і Прикарпаття.
21. Різновиди випалювання.
22. Інструменти та особливості роботи.
23. Декоративні особливості різьблення.
24. Прийоми роботи- футчиком.
25. Робота ножем-косяком.
26. Різьблення ліній півкруглими стамесками.
27. Різьблення ліній великих орнаментів.

28. Вивчення особливостей яворівського різьблення.
29. Виконання яворівського різьблення.
30. Виконання скобкового різьблення.
31. Виконання геометричного різьблення.
32. Методи імітаційного опорядження.
33. Відмінності між прозорим і не прозорим опорядженням.
34. Планування процесу виготовлення виробу.
35. Організація робочого місця.
36. Основні вимоги до виробничого освітлення.
37. Мотиви петриківського розпису.
38. Перенесення рисунка на поверхню можна кількома способами.
39. Техніки виконання мозаїки.
40. Виконання маркетрі.
41. Виконання інтарсії.
42. Виконання інкрустації.
43. Популярні методи гравірування.
44. Виготовлення виробів з гілок.
45. Виготовлення проекту до державного екзамену.

9. Критерії поточного оцінювання знань та вмінь студента

Критерії оцінювання знань та вмінь студента являють собою систему вимог у вигляді опису та кількісних вимірників рівня знань та вмінь студента, які підтверджують набуті ним компетенції. Критерії оцінювання знань та вмінь студента за результатами вивчення навчального матеріалу дисципліни «Художня обробка матеріалів» наведені нижче:

5 «Відмінно» здобувач освіти чітко і всебічно пояснює основні принципи технології виготовлення виробів у кожній з технік, дає точні та докладні визначення термінів, має глибоке розуміння теоретичного матеріалу; виконує роботу в кожній техніці з високою точністю та дотриманням технологічних вимог, виріб естетично завершений, відповідно до завдання; виріб має високу художню цінність, оригінальність і гармонійність виконання; виявляє творче мислення в підході до кожної техніки; самостійно вирішує всі етапи роботи, активно застосовує нові знання, проявляє ініціативу в створенні виробів; організовує робочий процес на високому рівні, дотримується всіх правил техніки безпеки, акуратний у роботі

4 «Добре» здобувач освіти правильно пояснює основні принципи та технології виготовлення виробів, але з деякими незначними недоліками або з відхиленнями від ідеалу в техніці; виріб має достатню художню цінність, має невеликі недоліки в естетиці; здатний самостійно виконувати більшість етапів роботи, проте іноді потребує допомоги або настанов; дотримується правил техніки безпеки, але інколи може мати незначні відхилення в організації процесу

3 «Задовільно» здобувач освіти має базове уявлення про технології, є прогалини в знаннях; практична робота виконана з помилками або не завершена належним чином, є значні відхилення від технології виготовлення виробу; виріб виконано зі стандартним підходом, відсутня яскраво виражена оригінальність, в деяких випадках є недоліки в естетиці; виконує роботу з частковою допомогою викладача, потребує підтримки в основних етапах виконання виробу; в основному дотримується правил безпеки, але допускає помилки або недоліки в організації робочого процесу

2 «Незадовільно» здобувач освіти не може правильно пояснити основні аспекти кожної з технік, наявні суттєві прогалини в знаннях, що ускладнює розуміння матеріалу; практична робота виконана без дотримання технології або з серйозними помилками, виріб незавершений або не відповідає вимогам завдання; виріб не має виражених художніх якостей, виглядає недбало, відсутнє творчо-естетичне вирішення завдання; не може самостійно виконати більшість етапів роботи, потребує постійного контролю та допомоги; не дотримується вимог техніки безпеки, робочий процес неорганізований, є суттєві порушення

10. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни
2. Тематичний план
3. Конспект лекцій
4. Презентації, інструкційні картки
5. Методичні рекомендації для самостійного опрацювання
6. Завдання для контролю знань
7. Робочий зошит
8. Методичні рекомендації до залікової роботи

11. Рекомендована література

Базова

1. Б.М.Тимків, К.М.Кавас Виготовлення художніх виробів з дерева. Ч.1, 2.

2. М.І.Тимків Усі уроки трудового навчання (хлопці) 5-9 клас.

Вироби з деревини.

3. Р.М.Лещук, В.М.Гащак Усі уроки трудового навчання (хлопці) 7-9 клас.

Варіативний модуль.

4. Є.А.Антонович, Р.В. Захарчук-Чугай, М.Є. Станкевич Декоративно-прикладне мистецтво.

5. О.Ф.Стеченко. Лозоплетіння.

Інформаційні ресурси

Сервіси дистанційного навчання:

- <https://vseosvita.ua/library/trudove-navcanna>
- Трудове навчання – методичні матеріали <https://nuschool.com.ua/> Трудове, технології, дизайн, творчість
Всеукраїнський Форум: Технологічна освіта
- <https://www.facebook.com/groups/1775468302718754/> Трудове навчання в українській школі
- <https://www.facebook.com/groups/597366907085699/> Трудове навчання та технології в школі онлайн
- <https://naurok.com.ua/biblioteka/trudove-navchannya>
- <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
- www.dnrb.gov.ua/ Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
- <http://pidruchniki.ws/> Бібліотека українських підручників